

DATUM
2017-09-28
ERT DATUM
2017-06-21

DIARIENR
S2017/03403/FS
ER BETECKNING
2017/155-4

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Kunskapsbaserad och jämlik vård (SOU 2017:48)

Statskontoret kan inledningsvis konstatera att utredningen gör en förtjänstfull genomgång av olika initiativ för ökad kunskapsstyrning i hälso- och sjukvården. Denna inventering torde vara användbar för framtida utveckling av styrning och samordning av olika insatser för kunskapsstyrning av hälso- och sjukvården.

Statskontoret fokuserar i detta remissvar på betänkandets problemanalys samt på ett antal frågeställningar som rör organiseringen och styrningen av kunskapsstyrning i hälso- sjukvården. Övriga frågor och förslag som redovisas i betänkandet väljer Statskontoret att varken tillstyrka eller avstyrka.

Fördjupad problemanalys saknas

Utredningen konstaterar i sin analys att det kommunala självstyret är grundlagsskyddat och att sjukvårdslagens ramlagskaraktär är tänkt att ge landsingen och kommunerna stort utrymme att utforma vården efter lokala behov och förutsättningar i olika delar av Sverige. Detta samtidigt som likvärdighet är en portalparagraf i hälso- och sjukvårdslagen. Utredningen framhåller att ansvar ska kunna utkrävas i de fall brister i jämlikhet och kvalitet identifieras, dock utan att beskriva vilken typ av påföljder eller sanktionsinstrument som avses.

Statskontoret menar att utredningen borde ha analyserat i vilken utsträckning skillnaderna i jämlikhet i vård är en konsekvens av den potentiella målkonflikten mellan å ena sidan det kommunala självstyret och å andra sidan paragrafen om likvärdighet i hälso- och sjukvårdslagen, eller om skillnaderna är en konsekvens av brister i kunskapsstyrningen eller av bristande tillämpning av hälso- och sjukvårdslagen. I avsaknad av en sådan problemanalys är det svårt att bedöma i vilken utsträckning utredningens förslag kan leda till en mer jämlik vård.

Statskontoret avstyrker förslaget om ett nationellt kansli

Statskontoret avstyrker förslaget om att regeringen ska inrätta ett nationellt kansli för kunskapsbaserat och jämlik vård i Regeringskansliet. Enligt Statskontoret är det inte säkert att ett nationellt kansli nära regeringen är den bästa lösningen för att uppnå en tydlig, träffsäker och effektiv styrning. Tvärtom skulle en sådan organisering skilja sig från svensk förvaltnings-tradition, där denna typ av uppgifter vanligtvis hanterats av förvaltnings-myndigheter under regeringen.

Statskontoret menar att ett sådant kansli skulle verka med ett oklart mandat och att det finns uppenbara risker för överlappningar i verksamheten gentemot andra kunskapsproducerande aktörer.

Statskontoret avstyrker förändringar i samordningen av kunskapsstyrningen innan utvärderingen är klar

Som framgår av utredningen har Statskontoret i uppdrag att utvärdera Rådet för styrning med kunskap. Statskontoret har redovisat en första delrapport till regeringen¹. I rapporten konstaterade Statskontoret att inledande steg tagits mot en samlad kunskapsstyrning. Vi menar att verksamheten bör fortsätta i nuvarande form till dess att utvärderingen är klar. Uppdraget ska slutredovisas den 1 november 2018. Därefter kan regeringen ta ställning till eventuella förändringar av uppdraget till och sammansättningen av Rådet för styrning med kunskap.

Mot denna bakgrund avstyrker Statskontoret förändringar i Rådet för styrning med kunskap, förändrade samordningsmekanismer i verksamheten eller ändrad inriktning.

Statskontoret tillstyrker förslaget om en nationell digital kunskapstjänst

Mot bakgrund av de möjligheter ett digitalt kunskapsstöd erbjuder tillstyrker Statskontoret förslaget om att inrätta en nationell digital kunskapstjänst för att söka och få tillgång till kunskap.

Statskontoret kan dock konstatera att utredningen inte analyserat hur ett sådant digitalt verktyg långsiktigt ska organiseras och finansieras. Vi har i den ovan nämnda utvärderingen av Rådet för styrning med kunskap lyft

¹ Utvärdering av en samlad styrning med kunskap för hälso- och sjukvård och socialtjänst (Statskontoret 2016:13)

fram behovet av en långsiktig finansiering av en webbplats. Statskontoret menar att regeringen, innan den går vidare med frågan, bör ta initiativ till en analys av en långsiktig finansieringsmodell, huvudmannaskap för verksamheten samt grundläggande principer för styrning och organisering av denna funktion.

Tillförordnad generaldirektör Tony Malmberg har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Petter Kockum, föredragande, har varit närvarande vid den slutliga handläggningen.

Tony Malmberg

Petter Kockum